

Quick-scan Flora- en faunawet Inpassing melkveehouderijbedrijf Van Vliet te Drijber

Definitief

Opdrachtgever:

Van den Berg Planologie
T.a.v. de heer A. van den Berg
Idzardaweg 49a
8476 EN TER IDZARD

Opdrachtnemer:

Eelerwoude Noord
Venekoterweg 54
8431 HH Oosterwolde
Tel.: 0516 - 523062 Fax: 0516 - 523316
e-mail: info@eelerwoude.nl
<http://www.eelerwoude.nl>

Project nr. 3490

<i>Opgesteld door</i>	<i>Gecontroleerd</i>	<i>Datum</i>
T.M. Dolstra	F. Koop	10 december 2009

INHOUDSOPGAVE

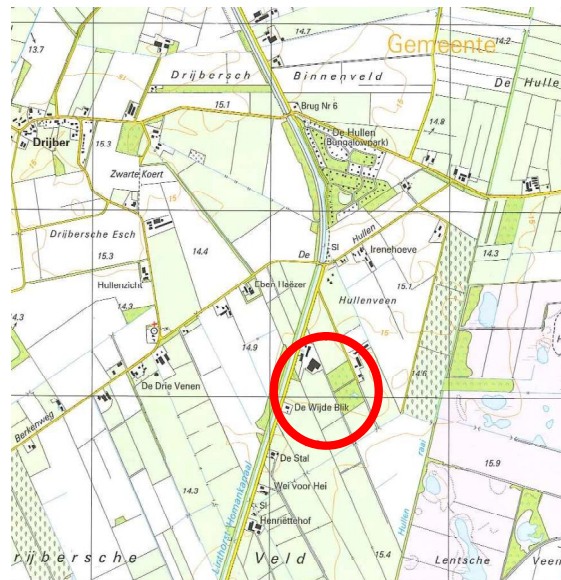
1. Quicksan Flora- en faunawet inpassing melkveehouderij.....	1
1.1 Aanwezigheid van beschermde soorten beoordeeld	1
2. Herinrichtingsvoornemen	2
2.1 Weiland wordt veranderd in bouwkael.....	2
2.2 Flora- en faunawet.....	3
2.3. Gebiedsbescherming: Natura 2000.....	3
3. Soortbescherming	5
3.1 Één veldbezoek afgelegd	5
3.2 Geen zwaar beschermde soorten	5
3.2.1 Geen beschermde planten aangetroffen.....	5
3.2.2 Geen vaste broed-, rust- en verblijfplaatsen van vogelsoorten vastgesteld	5
3.2.3 Leefgebied kleine grondgebonden zoogdieren.....	6
3.2.4 Vleermuizen	6
3.2.5 Geschikt gebied voor amfibieën.....	7
3.2.6 Gebied ongeschikt voor vissen	7
3.2.7 Overige beschermde soorten niet aangetroffen.....	7
4. Geen ontheffing noodzakelijk, mits.....	8
4.1 Merendeels algemeen voorkomende soorten.....	8
4.2 Nader onderzoek vleermuizen nodig bij verkleining bosperceel.....	8
4.3 Sperwernest	8
4.4 Overige vogels	8
4.5 Advies	9
4.6 Afbakening	9
LITERATUUR.....	10
BIJLAGE I: WETGEVING	11

1. QUICKSCAN FLORA- EN FAUNAWET INPASSING MELKVEEHOUDERIJ

1.1 Aanwezigheid van beschermde soorten beoordeeld

In verband met het voornemen tot het uitbreiden van het melkveehouderijbedrijf van de familie Van Vliet te Drijber heeft Eelerwoude, in opdracht van Van den Berg Planologie te Ter Idzard, een quick-scan in het kader van de Flora- en faunawet uitgevoerd. Op 10 december 2008 is een oriënterend veldbezoek uitgevoerd. Doel van dit veldbezoek is om een beeld te krijgen van de aanwezige habitat en de daar voorkomende beschermde dier- en plantensoorten. Op basis van de resultaten van dit veldbezoek en de bij Eelerwoude aanwezige gegevens uit verspreidingsatlassen, worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen plannen op beschermde soorten en de eventueel noodzakelijk te nemen vervolgstappen. Voor deze quick-scan is geen soortgerichte inventarisatie uitgevoerd.

De ligging van de locatie is weergegeven in figuur 1.

Figuur 1. Ligging plangebied (rode cirkel) ten zuidoosten van de woonkern Drijber. (Bron: Topgrafische atlas 1:25000).

2. HERINRICHTINGSVOORNEMEN

2.1 Weiland wordt veranderd in bouwkaavel

De projectlocatie ligt ten zuidoosten van de woonkern Drijber aan de Kanaalweg ZO, welke is gelegen langs het Linthorst-Homankanaal. Het huidige bedrijf is naast het plangebied gelegen en heeft een omvang van circa 400 stuks melkvee. Het huidige bedrijf zal worden uitgebreid met een stal van 60 bij 120 meter, zodat al het op het bedrijf aanwezige vee op één locatie gehuisvest kan worden. In de huidige situatie bevindt de veestapel zich verspreid over 2 locaties, welke op ongeveer 2 kilometer uit elkaar zijn gelegen. Onderstaande foto's geven een impressie van de locatie.

Foto 1. Overzicht plangebied.

Foto 2. Mogelijk (deels) te kappen bosperceel.

Foto 3. Bosperceel en zicht op achterzijde huidige bedrijfsgebouwen.

Foto 4. Ligging huidige bedrijfsgebouwen t.o.v. bosperceel.

Het plangebied bestaat uit een kavel weiland, welke op het moment van het veldbezoek wordt gebruikt als ponyweide. Het plangebied is gelegen op ruim 800 meter van het Natura 2000-gebied Mantingerzand.

Binnen het plangebied worden naast de te realiseren stal ook de bijbehorende nutsvoorzieningen en bijbehorende verhardingen gerealiseerd.

Aan de noordzijde wordt het plangebied begrensd door het huidige melkveebedrijf. Aan de zuid- en oostzijde liggen weilanden. Ten zuidwesten van het plangebied scheidt een bosje het plangebied van de Kanaalweg en het Linthorst-Homankanaal.

Oostelijk van het plangebied is een bosperceel gelegen, welke mogelijk deels wordt gekapt. Ter compensatie is in de bouwplannen opgenomen, dat het melkveebedrijf na realisatie van de nieuwe stal wordt aangekleed middels een houtsingel om het bedrijf.

2.2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet hanteert een driedeling in beschermingscategorieën:

1. tabel 1-soorten: de meest algemene soorten waarvoor een vrijstellingsregeling geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen. Dit betekent dat voor deze soorten geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd.
2. tabel 3-soorten: strikt beschermde soorten: de Habitatrichtlijnsoorten en een selectie van de zwaardere categorieën van de Rode Lijst
3. tabel 2-soorten: een tussencategorie, de resterende beschermde soorten. Hiervoor geldt een vrijstelling wanneer wordt gehandeld volgens een goedgekeurde gedragscode. In andere gevallen kan voor deze soorten een ontheffing noodzakelijk zijn.

Vogels nemen in de Flora- en faunawet een bijzondere positie in. Ze worden tijdens het broedseizoen beschermd door de Flora- en faunawet. Voor het verstoren van broedende vogels geldt een zware toets vergelijkbaar met tabel 3-soorten. Daarnaast zijn voortplantings- en vaste rust- of verblijfplaatsen van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten). Het betreft nesten van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, havik, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw.

Voor een nadere toelichting op de Flora- en faunawet wordt verwezen naar de bijlage.

Bij dit rapport is steeds als uitgangspunt genomen dat de werkzaamheden moeten worden gezien als vallend onder de categorie 'ruimtelijke ontwikkeling en inrichting' in de zin van artikel 2, derde lid, onder j, Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten jo. artikel 75, zesde lid, onder c, van de Flora- en faunawet.

Een toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 maakt geen deel uit van de opdracht, zoals Eelerwoude de opdracht is aangeboden.

2.3. Gebiedsbescherming: Natura 2000 (Nb-wet 1998)

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 beschermd.

In de nabijheid (ruim 800 meter) van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied Mantingerzand (Habitatrichtlijngebied). Gezien de geringe afstand tot het te beschermen gebied en de aard van het voornemen (uitbreiding veehouderij) zijn mogelijk negatieve effecten te verwachten. Er zal daarom een toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 moeten worden uitgevoerd. Op dit moment ontbreekt een toetsingskader Ammoniak voor ontwikkelingen binnen de veehouderij. Omdat een toename van de veestapel zal leiden tot een uitstoot van de ammoniak is, wegens het ontbreken van een beoordelingskader, geen voorspelling te doen over de aanvaardbaarheid van een dergelijke toename in het licht van de op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 te beschermen natuurwaarden.

Vooralsnog kan een toename van de uitstoot van ammoniak alleen worden gesaldeerd of gecompenseerd door een afname van ammoniakuitstoot bij een ander bedrijf of een bedrijfsbeëindiging, waardoor het effect van de toename wordt weggenomen.

Ook kan in sommige situaties de ammoniakuitstoot worden beperkt door optimalisering van de voeding van de dieren (zgn. 'voerspoor').

In hoeverre deze opties voldoende soelaas bieden kan in het kader van dit beperkte onderzoek niet worden onderbouwd, maar gezien de omvang van de uiteindelijk gewenste situatie is het niet waarschijnlijk dat toepassing van een of beide van deze opties volledig soelaas zullen bieden.

Derhalve stellen wij voor om deze toetsing op een later tijdstip te laten uitvoeren, als meer duidelijk is over de wijze waarop het

provinciale bestuur van Drenthe wenst om te gaan met de toetsing van ammoniak. Naar verwachting zal rond maart 2009 door het provinciale bestuur een lijn worden bepaald.

3. SOORTBESCHERMING

3.1 Één veldbezoek afgelegd

Het veldbezoek is uitgevoerd op 10 december 2008. Het tijdstip van uitvoeren van de quick-scan is voor diverse soortgroepen een minder gunstig moment in het jaar, omdat het buiten het broed-, groei- en/of vliegseizoen van diverse soorten valt. Derhalve kan op basis van de aangetroffen omgevingskwaliteiten wel een goede inschatting worden gemaakt of beschermde soorten in en rond het plangebied voor kunnen komen. Dit veldbezoek heeft overdag plaatsgevonden. Het veldbezoek is erop gericht om te beoordelen of het plangebied geschikte biotopen bevat voor beschermde dier- en plantensoorten. Hiervoor is het plangebied en de nabije omgeving hiervan visueel onderzocht. Tevens is het aangrenzende bos onderzocht op potentiële leef- en groeiplaatsen van “beschermde” dier- en plantensoorten.

Naast de informatie die verkregen is door middel van het veldbezoek, is gebruik gemaakt van bestaande literatuur (verspreidingsatlassen e.d.). Er zijn geen gegevens aangekocht van bijvoorbeeld PGO's (Particuliere Gegevensverzamelende Organisaties).

3.2 Geen zwaar beschermde soorten

3.2.1 Geen beschermde planten aangetroffen

Het plangebied bestaat grotendeels uit intensief beheerd weiland, welke regelmatig wordt beweide door koeien en een pony. Hier groeien zeer algemeen voorkomende plantensoorten als engels raaigras, kruipende boterbloem en witte klaver. Langs de slootkanten in en langs het plangebied groeien soorten als pitrus, kweek en echte witbol.

Beschermde plantensoorten binnen het plangebied zijn niet aangetroffen en worden op basis van de aangetroffen biotopen evenmin verwacht (geschikte groeiplaatsen ontbreken).

Het bosperceel, welke mogelijk deels wordt gekapt, bestaat uit de boomsoorten zomereik, ruwe berk, grove den en douglasspar. De kruid- en struiklaag bestaat hier grotendeels uit braam, rhododendron, vlier, lijsterbes en wijfjesvaren. In het zuidelijke deel van het bos heeft in het verleden ontgronding (ontgraven van “woudzand”) plaats. Aan de rand hiervan zijn soorten aangetroffen van schrale bodems, zoals struikheide, biggekruis en schapezuring. Het in het verleden ontgronde deel van het bosperceel is volgereden met slootafval, waardoor deze plek nu een kruidachtige vegetatie kent, veelal bestaande uit soorten als pitrus, rietgras en grote brandnetel.

Beschermde plantensoorten binnen het bosperceel zijn niet aangetroffen en worden op basis van de aangetroffen biotopen evenmin verwacht (geschikte groeiplaatsen ontbreken).

3.2.2 Vaste broed-, rust- en verblijfplaatsen van vogelsoorten vastgesteld

Binnen het plangebied zijn enkele algemene vogelsoorten waargenomen. Hierbij gaat het om soorten als houtduif, huismus, ekster en witte kwikstaart. Deze broeden mogelijk in of nabij het plangebied. Vaste broedplaatsen die jaarrond worden gebruikt door o.a. uilen en roofvogels zijn binnen het plangebied niet gevonden. Aan de randen buiten het plangebied zijn er mogelijkheden aanwezig voor vaste broed-, rust- en/of verblijfplaatsen in de beplante overhoekjes en houtsingels.

In het bosperceel zijn nesten aangetroffen, welke toebehoren aan zwarte kraai, houtduif en vermoedelijk sperwer. Het nest van de sperwer behoort tot de vaste broed-, rust- en verblijfplaatsen en is als dusdanig beschermd in de Flora- en faunawet. Dit vermoedelijke sperwernest bevindt zich in het noordelijke deel van het bosperceel in een zomereik.

Andere aangetroffen vogelsoorten in het bosperceel zijn soorten als staartmees, koolmees, Vlaamse gaai en merel.

Foto 5. Vermoedelijke sperwernest in bosperceel

De locatie in het bosperceel, waar het vermoedelijke sperwernest aanwezig is, blijft behouden in de herinrichting van het plangebied. Ook de huidige rust die in dit bosperceel heerst blijft behouden.

Op de projectlocatie zijn geen gebouwen aanwezig die gesloopt worden. Hierdoor zullen geen nestplaatsen van soorten als de huismus worden vernietigd. Een negatieve externe werking op mogelijke nestlocaties in naast gelegen gebouwen wordt niet verwacht ten aanzien er in de huidige situatie ook dagelijks veel verstoring op het huidige bedrijf aanwezig is.

3.2.3 Leefgebied kleine grondgebonden zoogdieren

Er zijn behalve enige muizengangen, mollenritten en nesthopen van mollen geen bewoningssporen aangetroffen die duiden op de permanente aanwezigheid van zoogdieren. Er zijn wel prenten aangetroffen die duiden op het gebruik van het plangebied door zoogdieren als ree en haas. Zoogdieren zelf zijn niet waargenomen. Op grond van de aangetroffen omgevingskwaliteit worden geen strikt beschermde zoogdiersoorten als waterspitsmuis en noordse woelmuis verwacht. Het is echter aannemelijk dat algemene beschermde tabel 1-soorten zoals vos en diverse soorten (spits)muizen ook voorkomen in - dan wel gebruik maken van - het plangebied.

In het bosperceel zijn bewoningssporen aangetroffen van diverse (spits-)muizen, mol en vos (oude vossenbouw). Daarnaast zijn er veegsporen van reewild aangetroffen in het bosperceel. Het is aannemelijk dat het

bosperceel deel uitmaakt van het leef- en jachtgebied van kleine marterachtigen als bunzing en wezel.

Alle hierboven genoemde soorten vallen binnen de lichtste bescherming (tabel 1, zie bijlage 1). Deze soorten zijn niet ontheffingsplichtig bij ruimtelijke ingrepen.

3.2.4 Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn strikt beschermd (tabel 3) door de Flora- en faunawet. Algemeen in Nederland voorkomende, maar strikt beschermde vleermuizen zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis kunnen het plangebied gebruiken als foerageergebied.

Het bosperceel kan een functie hebben als foerageergebied van verschillende vleermuissoorten. Mogelijk herbergt het bos holten welke vleermuizen kunnen herbergen.

Een nader onderzoek naar vleermuizen in het plangebied wordt niet noodzakelijk geacht, omdat de geplande werkzaamheden geen negatief effect zullen hebben op het voorkomen van populaties van vleermuizen. Dit omdat geen gebouwen worden gesloopt of houtopstanden worden verwijderd, welke potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen zouden kunnen herbergen. Het plangebied zal tevens worden uitgebreid met een windsingel, welke extra foerageergebied voor vleermuizen oplevert.

Wanneer er wordt overgegaan tot het verkleinen van het bosperceel, dient er wél een nader onderzoek naar vleermuizen plaats te vinden, omdat met het verkleinen potentieel foerageergebied en mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen verloren kunnen gaan.

Verwacht wordt dat er beperkt gebruik wordt gemaakt van kunstlicht tijdens de bouwwerkzaamheden binnen het plangebied. Na realisatie zal er extra permanente buitenverlichting aanwezig zijn (meer dan in de huidige situatie aanwezig is). Er wordt vanuit gegaan dat de toename van de verlichting ten opzichte van de huidige situatie gering is. Naar verwachting zullen er geen negatieve effecten op de binnen het plangebied te verwachten vleermuizen (zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger) optreden omdat deze soorten veelal cultuurvolgers zijn en vaak jgend bij straatverlichting worden aangetroffen. Tevens

is er geen grote toename van verlichting op de omliggende bosranden te verwachten.

3.2.5 Geschikt gebied voor amfibieën

Amfibieën zijn doordat het veldbezoek in de winter is uitgevoerd, niet waargenomen in het plangebied. Mogelijk wordt het plangebied gebruikt door soorten als bruine kikker, groene kikker, kleine watersalamander en gewone pad (bron: RAVON, www.ravon.nl). Deze kunnen het gebied gebruiken als landhabitat en mogelijk de slootjes – ondanks het periodiek droog vallen - in beperkte mate als voortplantingsbiotoop. Voor strikt beschermde amfibieën is het plangebied ongeschikt.

Het bosperceel wordt mogelijk gebruikt door soorten als bruine kikker en gewone pad (bron: RAVON, www.ravon.nl). Deze kunnen het bosperceel gebruiken als landhabitat.

Alle hierboven genoemde soorten vallen binnen de lichtste bescherming (tabel 1, zie bijlage 1). Deze soorten zijn niet ontheffingsplichtig bij ruimtelijke ingrepen.

Voor reptielen zijn het plangebied en het bosperceel vrijwel niet geschikt als verblijfplaats. Het plangebied ligt buiten het bekende verspreidingsgebied van de inheemse soorten reptielen (bron: RAVON), welke allen specifieke eisen stellen aan hun leefomgeving. Deze specifieke eisen zijn niet aanwezig binnen het plangebied en het bosperceel. Het dichtst bij gelegen geschikte biotoop voor reptielen zoals adder en levendbarende hagedis, ligt in het Mantingerzand, op een afstand van ongeveer 1 kilometer van het plangebied.

Foto 6. Te dempen slootje.

3.2.6 Gebied ongeschikt voor vissen

Omdat de watergangen zowel in, als langs het plangebied als in en langs het bosperceel, periodiek droog vallen, worden er geen vissen verwacht. Nader onderzoek naar vissen is niet nodig.

3.2.7 Overige beschermde soorten niet aangetroffen

De overige in de Flora- en faunawet opgenomen (strikt beschermde) soorten zijn dusdanig zeldzaam en grotendeels gebonden aan specifieke biotopen zoals heide, hoogveen, laagveen en beken, dat het onwaarschijnlijk is dat het plangebied voor deze soorten een functie vervuld. Hierbij moet worden gedacht aan soorten uit de groepen van dagvlinders, libellen, kevers en mieren.

4. GEEN ONTHEFFING NOODZAKELIJK, MITS...

4.1 Merendeels algemeen voorkomende soorten

Naar aanleiding van deze quick-scan flora- en faunawet, wordt geconcludeerd dat het plangebied deel uitmaakt van het leefgebied van een beperkt aantal beschermde soorten. Het gaat merendeels om algemeen voorkomende tabel 1-soorten. Negatieve effecten op populaties van ter plaatse voorkomende algemene, maar beschermde soorten worden niet verwacht.

Het plangebied is momenteel vrijwel onverlicht. Een sterke toename van (permanente) buitenverlichting wordt niet verwacht, waardoor er voor de groep van vleermuizen (gevoelig voor verlichting) geen vervolgonderzoek hoeft plaats te vinden, omdat de in het plangebied te verwachten vleermuissoorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis weinig gevoelig zijn voor verlichting. Deze soorten worden juist vaak jagend aangetroffen bij straatlantarens.

Daarnaast zal het melkveebedrijf na realisatie van de nieuwe stal worden ingepast in het landschap door deze aan te kleden middels aanplant van houtsingels. Deze aan te planten houtsingels vergroten het foerageergebied van vleermuizen.

Een ontheffingsaanvraag in het kader van de Flora- en faunawet wordt niet noodzakelijk geacht, mits er geen sterke toename van verlichting plaatsvindt. Wel dient men bij de ruimtelijke ontwikkeling de zorgplicht in acht te nemen (zie bijlage 1).

4.2 Nader onderzoek vleermuizen nodig bij verkleining bosperceel

Verkleining van het bosperceel kan wél een negatief hebben op vleermuizen. Door het verkleinen van het bosperceel wordt een deel van potentieel foerageergebied aangetast en kunnen er mogelijk verblijfplaatsen van

vleermuizen worden vernietigd. Er dient nader onderzoek naar vleermuizen te worden uitgevoerd, indien het bosperceel (deels) gekapt zal worden. Na aanleiding van dat nader onderzoek kan worden vastgesteld of er een ontheffing van de flora- en faunawet moet worden aangevraagd. Het uitvoeren van nader onderzoek naar vleermuizen kan alleen plaatsvinden in het vliegseizoen van vleermuizen. Dit loopt van medio april tot medio oktober.

4.3 Sperwernest

Het vermoedelijke sperwernest valt onder de vaste broed-, rust- en verblijfplaatsen in de flora- en faunawet. Vooralsnog blijft het bosperceel behouden en daarmee ook het vermoedelijke sperwernest. Indien het bosperceel wel (deels) wordt gekapt, dient er een nader onderzoek te worden uitgevoerd om de daadwerkelijke status van dit vermoedelijke sperwernest vast te stellen. Indien hieruit blijkt dat het nest daadwerkelijk wordt gebruikt door een sperwer of andere roofvogel. Wanneer blijkt dat het nest wordt gebruikt, dient er een omgevingscheck te worden uitgevoerd om de status ten opzichte van mogelijke andere nabij gelegen territoria te bepalen. Als de omgevingscheck geen mogelijkheden aantoont voor alternatieve nestgelegenheid, dient een ontheffing te worden aangevraagd voor het vernietigen van de nestlocatie.

4.4 Overige vogels

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Flora- en Faunawet een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren, zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat versturende werkzaamheden zoals het verwijderen van bosschages alleen buiten het broed-/voortplantingsseizoen (dat

voor de meeste soorten loopt van maart tot medio juli) uitgevoerd mogen worden.

Omdat er binnen het plangebied geen vaste nest- c.q. broedplaatsen aanwezig zijn, is er geen ontheffing nodig voor het aantasten van vaste verblijfplaatsen.

4.5 Advies

Flora en Faunawet

Het uitgraven van de bouwputten en het mogelijk heien t.b.v. de funderingen van de te realiseren stal kan het beste plaatsvinden in het najaar (augustus - november). Individuen van kikkers en padden zijn dan nog actief en kunnen wegvluchten. Ook voor vogels is deze periode gunstig aangezien deze periode buiten het broedseizoen valt.

Naar verwachting hebben de ruimtelijke ontwikkelingen geen nadelige gevolgen voor vleermuizen mits gebruik gemaakt wordt van naar beneden toe gerichte en strooilicht beperkende armaturen. Geadviseerd wordt om geen nachtelijke bouwwerkzaamheden toe te passen. Zowel vleermuizen als nachttactieve roofdieren zoals uilen zijn gevoelig voor verlichting.

De slootjes in het plangebied zullen deels worden gedempt ten behoeve van de bouw van de stal. Ten aanzien van het mogelijk voorkomen van amfibieën in deze slootjes, dienen deze slootjes in het kader van de zorgplicht vanaf het doodlopende eind te worden gedempt, zodat de mogelijk aanwezige amfibieën weg kunnen vluchten naar het open einde van de slootjes.

Toetsing aan Natuurbeschermingswet 1998 noodzakelijk

De bouw van de stal moet worden getoetst aan de natuurbeschermingswet 1998 gezien de nabije ligging van het Natura 2000-gebied Mantingerzand. In deze toetsing zal ook een uitspraak moeten worden gedaan over de verwachte uitstoot van ammoniak. Of een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig is, is afhankelijk van de uitkomsten van deze toetsing en het oordeel van het bevoegd gezag voor het uitvoeren van de NBW 1998; het College van GS van Drenthe.

4.6 Afbakening

De initiatiefnemer of opdrachtgever is verantwoordelijk voor het gebruik van de rapportage. Eelerwoude aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor de inhoud, interpretaties of conclusies indien gebruik wordt gemaakt van deelaspecten van deze rapportage zonder verwijzing naar de volledige rapportage. Bovendien aanvaardt Eelerwoude geen aansprakelijkheid voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en fauna.

LITERATUUR

Koninklijke Vermande, 1999-2007, *Planten en dieren, Flora- en faunawet, band 1, 2, 3 en 4*, SDU Uitgeverij, Den Haag

Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997, *Atlas van de Nederlandse vleermuizen*, KNNV-uitgeverij, Utrecht

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2004, *501 Algemene Maatregel van Bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen*, Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden.

Gebruikte websites

www.minlnv.nl
www.ravon.nl
www.sovon.nl
www.floron.nl
www.vzz.nl
www.telmee.nl
www.waarneming.nl

BIJLAGE 1. NATUURWETGEVING

Inleiding

Per 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. In deze wet, gepubliceerd op 14 juli 1998 in het Staatsblad 402, is de soortbescherming geregeld van in Nederland inheemse in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet sluit aan op de Europese natuurregeling (Natura 2000). De wet is in plaats gekomen voor de Jachtwet, de Vogelwet 1936, de soortenparagraaf uit de Natuurbeschermingswet, de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten en de soortbeschermingcomponent uit de Europese Habitatrichtlijn en de Europese Vogelrichtlijn. Deze Europese soortenbescherming heeft met de Flora- en faunawet dus een Nederlandse vertaling gekregen.

Zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). Centraal staat hierbij de zorgplicht, wat inhoudt dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. De wet erkent hierbij de intrinsieke waarde van de in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit. Dat betekent dat voor de wet alle dieren en planten van onvervangbare waarde zijn en dat daar dus zorgvuldig mee omgegaan moet worden. Het gevolg is onder andere, dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor beschermde dier- of plantensoorten worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten, dan wel naar redelijkheid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Beschermde soorten

Via de Flora- en faunawet worden de volgende planten- en diersoorten beschermd:

- ruim 100 inheemse plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- alle soorten vogels die van nature op het grondgebied van de lidstaten van de EU in het wild voorkomen;
- alle zoogdieren die van nature in Nederland in het wild voorkomen, met uitzondering van bruine rat, zwarte rat en huismuis;
- alle amfibieën en reptielen die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- vissen, en schaal- en schelpdieren voor zover ze niet onder de Visserijwet vallen;
- bepaalde soorten insecten (bijvoorbeeld vlinders, libellen en mieren);

Als beschermde inheemse soort kunnen door middel van algemene maatregel van bestuur worden aangewezen. Het gaat om soorten die van nature in Nederland voorkomen en: die in hun voortbestaan bedreigd of gevaar lopen in hun voortbestaan bedreigd worden; mogelijk in hun voortbestaan bedreigd worden door overmatige benutting en die uit Nederland zijn verdwenen, maar waarvan de kans op terugkeer reëel is.

Verbodsbepalingen

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. Welke negatieve effecten dat precies zijn, kan niet in een lijst opgesomd worden. Dat is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Om die bescherming toch enigszins concreet te maken, zijn een aantal voor planten en dieren schadelijke handelingen als verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet opgenomen. De belangrijkste artikelen zijn:

- Artikel 8: het is verboden beschermde planten te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Artikel 12: het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Ontheffing

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten, is een ontheffing of vrijstelling nodig op de in de wet gestelde verbodsbepalingen (artikel 8 tot en met 18). In artikel 75 van de Flora- en faunawet wordt de mogelijkheid geboden om ontheffing aan te vragen op de verbodsbepalingen.

De bevoegdheid om een ontheffing te verlenen in het kader van artikel 75 van de Flora- en faunawet ligt bij de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Een aanvraag tot ontheffing kan worden ingediend bij Dienst Regelingen van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Bij de ontheffingverlening gelden, afhankelijk van de status van de soort, verschillende voorwaarden waaraan voldoen moet worden. Onderscheid wordt gemaakt in een lichte toets en een uitgebreide toets.

De lichte toets geldt voor algemene soorten en overige soorten (categorie 1 en 2; zie vrijstelling). De lichte toets houdt in dat de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding).

De uitgebreide toets geldt voor soorten die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn zijn opgenomen, voor soorten van bijlage 1 AMvB artikel 75 en voor beschermde vogelsoorten (categorie 3; zie vrijstelling). De uitgebreide toets houdt in dat:

- de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding) en
- er geen alternatief is voor de activiteiten en
- er sprake is van groot maatschappelijk belang (zoals volksgezondheid, openbare veiligheid et cetera) en
- de werkzaamheden zodanig worden uitgevoerd dat er sprake is van zorgvuldig handelen.

Vrijstelling

In het 'Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen', ook wel AMvB artikel 75 genoemd, zijn (onder andere) een aantal wijzigingen rondom ontheffingen en vrijstellingen beschreven. In het kort houdt de wijziging in dat niet altijd meer een ontheffing noodzakelijk is. De vrijstellingsregeling bevat vrijstellingen voor activiteiten die vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud (ook in landbouw en bosbouw),
- bestendig gebruik en
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen. Hierbij is onderscheid gemaakt in drie categorieën, waarin soorten zijn ingedeeld op basis van zeldzaamheid en kwetsbaarheid.

Tabel 1 – Algemene soorten

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als de werkzaamheden of activiteiten vallen onder de hierboven beschreven activiteiten, dan geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van Artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets. Uiteraard geldt wel de algemene zorgplicht.

Tabel 2 – Overige soorten

Deze soorten genieten een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als sprake is van werkzaamheden of activiteiten zoals hierboven beschreven én indien gehandeld wordt volgens een, door de Minister van LNV, goedgekeurde gedragscode. Indien niet gewerkt wordt volgens een gedragscode, kan het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk zijn. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets.

Tabel 3 – Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 AMvB artikel 75

Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Ook al is sprake van werkzaamheden zoals hierboven beschreven, dan hangt het van de precieze aard van de werkzaamheden af of een vrijstelling met gedragscode geldt, of een ontheffing noodzakelijk is. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt altijd dat voor deze soorten een ontheffing moet worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de uitgebreide toets.

Vogels

Vogelsoorten zijn niet opgenomen in de hierboven genoemde categorieën. Alle vogels in Nederland zijn gelijk beschermd, conform de Vogelrichtlijn. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waarvoor nesten of vaste- rust en verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Voor werkzaamheden of activiteiten zoals hierboven genoemd geldt een vrijstelling, indien gehandeld wordt volgens een, door de Minister van LNV, goedgekeurde gedragscode. Indien niet gewerkt wordt volgens een gedragscode, is het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de uitgebreide toets.

Nesten van de volgende soorten worden, mits niet definitief verlaten, aangemerkt als jaarrond beschermde voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw. Voor aantasting van deze nest-/ rustplaatsen of de functionele omgeving hiervan (bijvoorbeeld het bijbehorende foerageergebied) kan per oktober 2009 geen ontheffing meer worden verkregen voor de uitvoering van werkzaamheden in het kader van een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling én geen ontheffing voor de zogenaamde 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten'. Dit betekent dat vóór het uitvoeren van de ingreep, maatregelen moeten worden getroffen om de functionaliteit van de nest- en/of rustplaats te waarborgen.

**Quick-scan Flora- en faunawet
Ruimte voor Ruimte
Jongveehouderijbedrijf
Van Vliet te Drijber, Kanaalweg OZ 5**

Definitief

Opdrachtgever:

Van den Berg Planologie
T.a.v. de heer A. van den Berg
Idzardaweg 49a
8476 EN TER IDZARD

Opdrachtnemer:

Eelerwoude Noord
Venekoterweg 54
8431 HH Oosterwolde
Tel.: 0516 - 523062 Fax: 0516 - 523316
e-mail: info@eelerwoude.nl
<http://www.eelerwoude.nl>

Project nr. 3490

<i>Opgesteld door</i>	<i>Gecontroleerd</i>	<i>Datum</i>
T.M. Dolstra	D. Welink	10 december 2009

INHOUDSOPGAVE

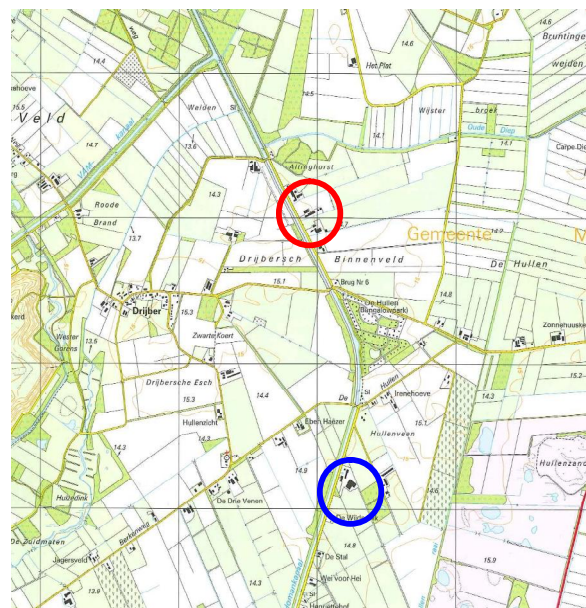
1.	Quickscan Flora- en faunawet ruimte voor ruimte jongveehouderij.....	1
1.1	Aanwezigheid van beschermde soorten beoordeeld	1
2.	Herinrichtingsvoornemen	2
2.1	Jongveestalling verandert in bouwkaavel.....	2
2.2	Flora- en faunawet.....	3
2.3.	Gebiedsbescherming: Natura 2000 (Nb-wet 1998).....	3
3.	SOORTBESCHERMING	4
3.1	Eén veldbezoek afgelegd	4
3.2	Geen zwaar beschermde soorten	4
3.2.1	Geen beschermde planten	4
3.2.2	Vaste verblijfplaats van kerkuil.....	4
3.2.3	Leefgebied algemene grondgebonden zoogdieren.....	4
3.2.4	Geen verblijfplaatsen van vleermuizen	5
3.2.5	Geschikt gebied voor algemene amfibieën.....	5
3.2.6	Gebied ongeschikt voor vissen	6
3.2.7	Overige beschermde soorten niet te verwachten	6
4.	ontheffing noodzakelijk.....	7
4.1	Ontheffing noodzakelijk voor kerkuil.....	7
4.2	Overige vogels	7
4.3	Advies	7
4.4	Afbakening	7
LITERATUUR.....		9
BIJLAGE I: WETGEVING		10

1.**QUICKSCAN FLORA- EN FAUNAWET RUIMTE VOOR RUIMTE JONGVEEHOUDERIJ****1.1 Aanwezigheid van beschermde soorten beoordeeld**

In verband met het voornemen tot het samenvoegen van het jongveehouderijbedrijf gelegen aan de Kanaalweg OZ 5 te Drijber, met het melkveehouderijbedrijf gelegen aan de Kanaalweg OZ 15 te Drijber, van de familie Van Vliet heeft Eelerwoude, in opdracht van Van den Berg Planologie te Ter Idzard, een Quick-scan in het kader van de Flora- en faunawet uitgevoerd.

Op 06 maart 2009 is een oriënterend veldbezoek uitgevoerd. Doel van dit veldbezoek is om een beeld te krijgen van de aanwezige habitats en de daar voorkomende beschermde dier- en plantensoorten. Op basis van de resultaten van dit veldbezoek en de bij Eelerwoude aanwezige gegevens uit verspreidingsatlassen, worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen plannen op beschermde soorten en de eventueel noodzakelijk te nemen vervolgstappen. Voor deze Quick-scan is geen soortgerichte inventarisatie uitgevoerd.

De ligging van de locatie is weergegeven in figuur 1.

Figuur 1. Ligging plangebied (rode cirkel) ten oosten van de woonkern Drijber. Ligging melkveehouderijbedrijf (blauwe cirkel) ten zuidoosten van de woonkern Drijber. (Bron: Topografische atlas 1:25000).

2. HERINRICHTINGSVOORNEMEN

2.1 Jongveestalling verandert in bouwkaavel

Het jongveebedrijf ligt ten oosten van de woonkern Drijber aan de Kanaalweg OZ 5, welke is gelegen langs het Linthorst-Homankanaal. Het hoofdbedrijf (melkveehouderijbedrijf) is op ongeveer 2 kilometer afstand vanaf het plangebied gelegen aan de kanaalweg OZ 15 en heeft een omvang van circa 400 stuks melkvee. Het melkveehouderijbedrijf zal worden uitgebreid met een stal van 60 bij 120 meter, zodat al het, op het bedrijf aanwezige, vee op één locatie gehuisvest kan worden. In de huidige situatie bevindt de veestapel zich verspreid over 2 locaties. Voor het realiseren van het samen brengen van de twee bedrijven op één locatie, dient er één locatie te worden opgeheven. Het opheffen van het jongveebedrijf, zoals dat nu op de projectlocatie aanwezig is, wordt ondergebracht in de Ruimte voor ruimte regeling. Dat houdt in, dat de huidige ligboxstal, de daarachter gelegen loods en de mestloos worden afgebroken. In het huidige bedrijfsgebouw wordt mogelijk een 2^e wooneenheid gerealiseerd. Onderstaande foto's geven een impressie van de locatie.

Foto 1. Te slopen jongveestalling.

Foto 2. Te slopen machineberging.

Foto 3. Te slopen mestlo.

Het plangebied bestaat uit een erf met opstallen, welke op het moment van het veldbezoek wordt gebruikt als jongveestalling, machineberging en mestopslag.

De jongveestalling is opgebouwd uit betonnen elementen. Langs een deel van deze elementen is een gemetselde muur opgetrokken, waardoor een soort spouwmuur aanwezig is. De dakbedekking bestaat uit golfplaten, waaronder geen isolatie of dakbeschot aanwezig is.

De machineberging heeft een steensmuur zonder spouw. De voorkant is voorzien van schuifdeuren. Op het dak liggen golfplaten, waaronder tegen de gordingbalken isolatiemateriaal gemonteerd is.

De mestlo is een grote ronde betonnen bak, welke van boven is afgedicht met een dik plastic zeil.

Achter de meststalo ligt een perceeltje maïs en er wordt op kleine schaal enige boomkwekerijgewassen opgekweekt. Het plangebied is gelegen op ruim 1500 meter van het Natura 2000-gebied Mantingerzand.

Aan de westzijde wordt het plangebied begrensd door de huidige bedrijfswoning en een damwand loods, welke behouden blijven tijdens het Ruimte voor Ruimte traject. Aan de zuid- en oostzijde ligt wei- en akkerland.

2.2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet hanteert een driedeling in beschermingscategorieën:

1. tabel 1-soorten: de meest algemene soorten waarvoor een vrijstellingsregeling geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen. Dit betekent dat voor deze soorten geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd.
2. tabel 3-soorten: strikt beschermde soorten: de Habitatrichtlijnsoorten en een selectie van de zwaardere categorieën van de Rode Lijst
3. tabel 2-soorten: een tussencategorie, de resterende beschermde soorten. Hiervoor geldt een vrijstelling wanneer wordt gehandeld volgens een goedgekeurde gedragscode. In andere gevallen kan voor deze soorten een ontheffing noodzakelijk zijn.

Vogels nemen in de Flora- en faunawet een bijzondere positie in. Ze worden tijdens het broedseizoen beschermd door de Flora- en faunawet. Voor het verstoren van broedende vogels geldt een zware toets vergelijkbaar met tabel 3-soorten. Daarnaast zijn voortplantings- en vaste rust- of verblijfplaatsen van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten). Het betreft nesten van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, havik, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw.

Voor een nadere toelichting op de Flora- en faunawet wordt verwezen naar de bijlage.

Bij dit rapport is steeds als uitgangspunt genomen dat de werkzaamheden moeten worden gezien als vallend onder de categorie 'ruimtelijke ontwikkeling en inrichting' in de zin van artikel 2, derde lid, onder j, Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten jo. artikel 75, zesde lid, onder c, van de Flora- en faunawet.

Een toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 maakt geen deel uit van de opdracht, zoals Eelerwoude de opdracht is aangeboden.

2.3. Gebiedsbescherming: Natura 2000 (Nb-wet 1998)

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 beschermd.

In de nabijheid (ruim 1500 meter) van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied Mantingerzand (Habitatrichtlijngebied). Gezien de afstand tot het te beschermen gebied en de aard van het voornemen; sloop van bestaande opstallen en mogelijk realisatie van een tweede wooneenheid binnen het huidige bedrijfsgebouw, zijn mogelijk negatieve effecten te verwachten ten tijde van de uitvoering.

3. SOORTBESCHERMING

3.1 Eén veldbezoek afgelegd

Het veldbezoek is uitgevoerd op 06 maart 2009. Dit veldbezoek heeft overdag plaatsgevonden. Het veldbezoek is erop gericht om te beoordelen of het plangebied geschikte biotopen bevat voor beschermde dier- en plantensoorten. Hiervoor is het plangebied en de nabije omgeving hiervan onderzocht.

Naast de informatie die verkregen is door middel van het veldbezoek, is gebruik gemaakt van bestaande literatuur (verspreidingsatlassen e.d.). Er zijn geen gegevens aangekocht van bijvoorbeeld PGO's (Particuliere Gegevensverzamelende Organisaties).

3.2 Enkele zwaar beschermde soorten

3.2.1 Geen beschermde planten

Het plangebied bestaat grotendeels uit een boerenerf met de bijbehorende opstallen en slootkanten. Hier groeien zeer algemeen voorkomende plantensoorten als: Engels raaigras, echte witbol, vogelmuur, pitrus, kweek, grote lisdodde, echte witbol, grote brandnetel en hondsdrif. Op de erfscheiding aan de zuidkant staat een rij berken.

Op het achter gelegen maïspanceel zijn vrijwel geen kruidachtige planten aangetroffen.

Achter en naast de gebouwen zijn enkele kleine stukjes kwekerij aanwezig met de hoofdsoorten buxus en laurierkers. Hier groeien veelal pionierskruiden als vogelmuur, straatgras en klein kruiskruid.

Beschermde plantensoorten binnen het plangebied zijn niet aangetroffen en worden op basis van de aangetroffen biotopen evenmin verwacht (geschikte groeiplaatsen ontbreken).

3.2.2 Vaste verblijfplaats van kerkuil

Binnen het plangebied zijn enkele algemene vogelsoorten waargenomen. Hierbij gaat het om soorten als houtduif, ekster, kauw en

huismussen. Deze broeden mogelijk in of nabij het plangebied. De nesten van de huismus zijn jaarrond beschermd. Deze kunnen aanwezig zijn in de machineberging. De stal heeft geen dakbeschot, waardoor het voor de mus niet mogelijk is hier te broeden.

In de werktuigenberging achter op het erf is een vaste broedplaats van de kerkuil aangetroffen die jaarrond van deze verblijfplaats gebruik maakt.

Van de overige soorten vogels (spechten, uilen of boombewonende roofvogels) zijn in het plangebied geen vaste verblijfplaatsen aangetroffen. In de directe nabijheid van het plangebied zijn wel vaste verblijfplaatsen aanwezig in de vorm van beplante overhoekjes en houtsingels.

Foto 4. Verblijfplaats van kerkuil in machineberging.

3.2.3 Leefgebied algemene grondgebonden zoogdieren

Er zijn behalve enige muizengangen, mollenritten en nesthopen van mollen geen bewoningssporen aangetroffen die duiden op de permanente aanwezigheid van zoogdieren. Zoogdieren zelf zijn niet waargenomen. Op grond van de aangetroffen omgevingskwaliteit worden geen strikt beschermde

zoogdiersoorten als waterspitsmuis en noordse woelmuis verwacht. Het is echter aannemelijk dat algemene beschermde tabel 1-soorten zoals vos en diverse soorten (spits)muizen ook voorkomen in - dan wel gebruik maken van - het plangebied. In de braakbalpartij, welke in de werktuigenberging ligt, zijn diverse tabel-1 soorten muizen aangetroffen. Het gaat hierbij om de soorten gewone bosmuis, veldmuis, rosse woelmuis, huisspitsmuis, gewone bosspitsmuis en tweekleurige bosspitsmuis, welke in een ruime omtrek van het plangebied kunnen zijn gevangen door de kerkuil.

Het is aannemelijk dat het plangebied deel uitmaakt van het leef- en jachtgebied van kleine marterachtigen als bunzing en wezel. Alle hierboven genoemde soorten vallen binnen de lichtste bescherming (tabel 1, zie bijlage 1). Deze soorten zijn niet ontheffingsplichtig bij ruimtelijke ingrepen.

3.2.4 Geen verblijfplaatsen van vleermuizen

Alle vleermuizen zijn strikt beschermd (tabel 3) door de Flora- en faunawet. Algemeen in Nederland voorkomende, maar strikt beschermde vleermuizen zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis kunnen het plangebied gebruiken als foerageergebied en in beperkte mate als verblijfplaats.

De jongveestalling is voor de helft voorzien van een spouwmuur. De daadwerkelijke muur bestaat uit meerdere betonplaten boven elkaar. Hiertussen bevinden zich gleuven, waar op diverse plaatsen een koude tocht waarneembaar is. Vleermuizen kiezen tochtvrije en donkere plaatsen om overdag te verblijven. Het is niet aannemelijk dat er vleermuizen gebruik zullen maken van deze tochtige spouwmuren als verblijfplaats. Het dak bestaat uit golfplaten zonder dakbeschot er onder, waardoor er geen verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig zijn.

In de machineberging zijn geen vleermuizen te verwachten. Deels komt dit door de aanwezigheid van een kerkuil, maar ook doordat de muren geen spouw hebben. De ruimte tussen de dakbedekking en het dakbeschot is te glad en te ruim voor vleermuizen en ze hebben er teveel

concurrentie van holenbroeders als spreeuw en huismus, waardoor deze plaats ongeschikt is als verblijfplaats van vleermuizen.

Foto 5. Muren van de jongveestalling, deels met en deels zonder spouw.

Binnen of direct grenzend aan het plangebied zijn geen windsingels of boomrijen aanwezig die geschikt kunnen zijn als jachtbiotoop voor vleermuizen.

3.2.5 Geschikt gebied voor algemene amfibieën

Amfibieën zijn tijdens het veldbezoek niet waargenomen, omdat het veldbezoek aan het einde van het winterseizoen is uitgevoerd, dus op een moment, dat amfibieën nog niet volop actief zijn. Mogelijk wordt het plangebied gebruikt door soorten als bruine kikker, groene kikker, kleine watersalamander en gewone pad (bron: RAVON, www.ravon.nl). Deze kunnen het gebied beperkt gebruiken als landhabitat (kwekerij en ruderaal stukjes bij meststalo) en mogelijk de stukjes sloot - ondanks het periodiek droog vallen - in beperkte mate als voortplantingsbiotoop. Voor strikt beschermde amfibieën is het plangebied ongeschikt.

Voor reptielen is het plangebied vrijwel niet geschikt als verblijfplaats. Het plangebied ligt

buiten het bekende verspreidingsgebied van de inheemse soorten reptielen (bron: RAVON), welke allen specifieke eisen stellen aan hun leefomgeving. Deze specifieke eisen zijn niet aanwezig binnen het plangebied. Het dichtst bij gelegen geschikte biotoop voor reptielen zoals adder en levendbarende hagedis, ligt in het Mantingerzand, op een afstand van ruim 1,5 kilometer van het plangebied.

Foto 6. Scheiding plangebied met droog vallende sloot.

3.2.6 Gebied ongeschikt voor vissen

Omdat de watergangen zowel in, als langs het plangebied periodiek droog vallen, worden er geen vissen verwacht binnen het plangebied.

3.2.7 Overige beschermde soorten niet te verwachten

De overige in de Flora- en faunawet opgenomen strikt beschermde soorten zijn dusdanig zeldzaam en grotendeels gebonden aan specifieke biotopen zoals heide, hoogveen, laagveen en beken, dat het onwaarschijnlijk is dat het plangebied voor deze soorten een functie vervuld. Hierbij moet worden gedacht aan soorten uit de groepen van dagvlinders (www.vlindernet.nl), libellen en kevers.

4. ONTHEFFING NOODZAKELIJK

4.1 Ontheffing noodzakelijk voor kerkuil en mogelijk de huismus

Naar aanleiding van deze Quick-scan flora- en faunawet, wordt geconcludeerd dat het plangebied deel uitmaakt van het leefgebied van een beperkt aantal beschermde soorten. Het gaat merendeels om algemeen voorkomende tabel 1-soorten. Negatieve effecten op populaties van ter plaatse voorkomende algemene, maar beschermde soorten worden niet verwacht.

Een nader onderzoek naar vleermuizen in het plangebied wordt niet noodzakelijk geacht, omdat de geplande werkzaamheden geen negatief effect zullen hebben op het voorkomen van populaties van vleermuizen.

Bij de ruimtelijke ontwikkeling dient men wel de zorgplicht in acht te nemen (zie bijlage 1).

De verblijfplaats in de machineberging, waar een kerkuil zich ophoudt, valt onder de vaste broed-, rust- en verblijfplaatsen in de Flora- en faunawet. Om de machineberging te mogen afbreken, zal de kerkuil verstoord moeten worden. Om een kerkuil te mogen verstoren van een vaste broed-, rust- of verblijfplaats, dient een ontheffing te worden aangevraagd.

Hiernaast zijn huismussen aangetroffen die mogelijk in het broedseizoen gebruik maken van de machineberging als broedplaats. Nader onderzoek naar het terreingebruik door de huismus kan uitsluitel geven of er ontheffing moet worden aangevraagd voor het verstoren van de huismus.

4.2 Overige vogels

Alle vogels in Nederland zijn gelijk beschermd, conform de Vogelrichtlijn. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waarvoor nesten of vaste- rust en verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden.

In de praktijk betekent dit dat versturende werkzaamheden zoals het afbreken van gebouwen alleen buiten het broed-/voortplantingsseizoen (dat voor de meeste soorten loopt van maart tot medio juli) uitgevoerd mogen worden.

4.3 Advies

Flora en Faunawet

Het afbreken van de gebouwen en het uitgraven van de aanwezige funderingen van de huidige gebouwen kan het beste plaatsvinden in het najaar (augustus - november). Individuen van kikkers en padden zijn dan nog actief en kunnen wegvluchten. Ook voor vogels is deze periode gunstig aangezien deze periode buiten het broedseizoen valt.

Geadviseerd wordt om geen nachtelijke sloop- en bouwwerkzaamheden toe te passen. Zowel vleermuizen als nachttactieve roofdieren zoals uilen zijn gevoelig voor verlichting.

Toetsing aan Natuurbeschermingswet 1998 noodzakelijk

De sloop van de jongveestalling, machineberging en de mestilo en de realisatie van een mogelijke 2^e wooneenheid moet worden getoetst aan de natuurbeschermingswet 1998 gezien de nabije ligging van het Natura 2000-gebied Mantingerzand. Of een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig is, is afhankelijk van de uitkomsten van deze toetsing en het oordeel van het bevoegd gezag voor het uitvoeren van de NBW 1998; het College van GS van Drenthe.

4.4 Afbakening

De initiatiefnemer of opdrachtgever is verantwoordelijk voor het gebruik van de rapportage. Eelerwoude aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor de inhoud,

interpretaties of conclusies indien gebruik wordt gemaakt van deelaspecten van deze rapportage zonder verwijzing naar de volledige rapportage. Bovendien aanvaardt Eelerwoude

geen aansprakelijkheid voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en fauna.

LITERATUUR

Koninklijke Vermande, 1999-2007, *Planten en dieren, Flora- en faunawet, band 1, 2, 3 en 4*, SDU Uitgeverij, Den Haag

Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997, *Atlas van de Nederlandse vleermuizen*, KNNV-uitgeverij, Utrecht

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2004, *501 Algemene Maatregel van Bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen*, Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden.

Gebruikte websites

www.minlnv.nl
www.ravon.nl
www.sovon.nl
www.floron.nl
www.vzz.nl
www.telmee.nl
www.waarneming.nl
www.vlindernet.nl

BIJLAGE I: WETGEVING

Inleiding

Per 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. In deze wet, gepubliceerd op 14 juli 1998 in het Staatsblad 402, is de soortbescherming geregeld van in Nederland inheemse in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet sluit aan op de Europese natuurregeling (Natura 2000). De wet is in plaats gekomen voor de Jachtwet, de Vogelwet 1936, de soortenparagraaf uit de Natuurbeschermingswet, de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten en de soortbeschermingcomponent uit de Europese Habitatrichtlijn en de Europese Vogelrichtlijn. Deze Europese soortenbescherming heeft met de Flora- en faunawet dus een Nederlandse vertaling gekregen.

Zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). Centraal staat hierbij de zorgplicht, wat inhoudt dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. De wet erkent hierbij de intrinsieke waarde van de in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit. Dat betekent dat voor de wet alle dieren en planten van onvervangbare waarde zijn en dat daar dus zorgvuldig mee omgegaan moet worden. Het gevolg is onder andere, dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor beschermde dier- of plantensoorten worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten, dan wel naar redelijkheid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Beschermde soorten

Via de Flora- en faunawet worden de volgende planten- en diersoorten beschermd:

- ruim 100 inheemse plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- alle soorten vogels die van nature op het grondgebied van de lidstaten van de EU in het wild voorkomen;
- alle zoogdieren die van nature in Nederland in het wild voorkomen, met uitzondering van bruine rat, zwarte rat en huismuis;
- alle amfibieën en reptielen die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- vissen, en schaal- en schelpdieren voor zover ze niet onder de Visserijwet vallen;
- bepaalde soorten insecten (bijvoorbeeld vlinders, libellen en mieren);

Als beschermde inheemse soort kunnen door middel van algemene maatregel van bestuur worden aangewezen. Het gaat om soorten die van nature in Nederland voorkomen en: die in hun voortbestaan bedreigd of gevaar lopen in hun voortbestaan bedreigd worden; mogelijk in hun voortbestaan bedreigd worden door overmatige benutting en die uit Nederland zijn verdwenen, maar waarvan de kans op terugkeer reëel is.

Verbodsbepalingen

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. Welke negatieve effecten dat precies zijn, kan niet in een lijst opgesomd worden. Dat is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Om die bescherming toch enigszins concreet te maken, zijn een aantal voor planten en dieren schadelijke handelingen als verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet opgenomen. De belangrijkste artikelen zijn:

- Artikel 8: het is verboden beschermde planten te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Artikel 12: het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Ontheffing

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten, is een ontheffing of vrijstelling nodig op de in de wet gestelde verbodsbepalingen (artikel 8 tot en met 18). In artikel 75 van de Flora- en faunawet wordt de mogelijkheid geboden om ontheffing aan te vragen op de verbodsbepalingen.

De bevoegdheid om een ontheffing te verlenen in het kader van artikel 75 van de Flora- en faunawet ligt bij de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Een aanvraag tot ontheffing kan worden ingediend bij Dienst Regelingen van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Bij de ontheffingverlening gelden, afhankelijk van de status van de soort, verschillende voorwaarden waaraan voldoen moet worden. Onderscheid wordt gemaakt in een lichte toets en een uitgebreide toets.

De lichte toets geldt voor algemene soorten en overige soorten (categorie 1 en 2; zie vrijstelling). De lichte toets houdt in dat de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding).

De uitgebreide toets geldt voor soorten die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn zijn opgenomen, voor soorten van bijlage 1 AMvB artikel 75 en voor beschermde vogelsoorten (categorie 3; zie vrijstelling). De uitgebreide toets houdt in dat:

- de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding) en
- er geen alternatief is voor de activiteiten en
- er sprake is van groot maatschappelijk belang (zoals volksgezondheid, openbare veiligheid et cetera) en
- de werkzaamheden zodanig worden uitgevoerd dat er sprake is van zorgvuldig handelen.

Vrijstelling

In het 'Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen', ook wel AMvB artikel 75 genoemd, zijn (onder andere) een aantal wijzigingen rondom ontheffingen en vrijstellingen beschreven. In het kort houdt de wijziging in dat niet altijd meer een ontheffing noodzakelijk is. De vrijstellingsregeling bevat vrijstellingen voor activiteiten die vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud (ook in landbouw en bosbouw),
- bestendig gebruik en
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen. Hierbij is onderscheid gemaakt in drie categorieën, waarin soorten zijn ingedeeld op basis van zeldzaamheid en kwetsbaarheid.

Tabel 1 – Algemene soorten

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als de werkzaamheden of activiteiten vallen onder de hierboven beschreven activiteiten, dan geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van Artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets. Uiteraard geldt wel de algemene zorgplicht.

Tabel 2 – Overige soorten

Deze soorten genieten een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als sprake is van werkzaamheden of activiteiten zoals hierboven beschreven én indien gehandeld wordt volgens een, door de Minister van LNV, goedgekeurde gedragscode. Indien niet gewerkt wordt volgens een gedragscode, kan het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk zijn. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets.

Tabel 3 – Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 AMvB artikel 75

Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Ook al is sprake van werkzaamheden zoals hierboven beschreven, dan hangt het van de precieze aard van de werkzaamheden af of een vrijstelling met gedragscode geldt, of een ontheffing noodzakelijk is. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt altijd dat voor deze soorten een ontheffing moet worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de uitgebreide toets.

Vogels

Vogelsoorten zijn niet opgenomen in de hierboven genoemde categorieën. Alle vogels in Nederland zijn gelijk beschermd, conform de Vogelrichtlijn. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waarvoor nesten of vaste- rust en verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Voor werkzaamheden of activiteiten zoals hierboven genoemd geldt een vrijstelling, indien gehandeld wordt volgens een, door de Minister van LNV, goedgekeurde gedragscode. Indien niet gewerkt wordt volgens een gedragscode, is het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de uitgebreide toets.

Nesten van de volgende soorten worden, mits niet definitief verlaten, aangemerkt als jaarrond beschermde voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw. Voor aantasting van deze nest-/ rustplaatsen of de functionele omgeving hiervan (bijvoorbeeld het bijbehorende foerageergebied) kan per oktober 2009 geen ontheffing meer worden verkregen voor de uitvoering van werkzaamheden in het kader van een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling én geen ontheffing voor de zogenaamde 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten'. Dit betekent dat vóór het uitvoeren van de ingreep, maatregelen moeten worden getroffen om de functionaliteit van de nest- en/of rustplaats te waarborgen.